

ĐÁNH GIÁ KHẢ NĂNG ĐIỀU TRỊ BỆNH DO *Escherichia coli* CỦA LÁ XUÂN HOA (*Pseuderanthemum palatiferum*) TRÊN GÀ VÀ VỊT

Huỳnh Kim Diệu, Đàm Thùy Nga, Ngô Thành Tâm

TÓM TẮT

Cao Xuân Hoa chiết xuất bằng cồn ethanol được sử dụng điều trị bệnh cho gà (270 con) và vịt (120 con) được gây nhiễm *E. coli* với liều LD₅₀, liệu trình điều trị là 5 ngày bằng đường uống. Thí nghiệm trên gà gồm 6 nghiệm thức: nghiệm thức 1 (NT1), nghiệm thức 2 (NT2) và nghiệm thức 3 (NT3) sử dụng cao lá Xuân hoa với liều lần lượt là 0,1 g, 0,2 g và 0,3 g/kg thể trọng (TT); các nghiệm thức đối chứng gồm colistin sử dụng liều 0,143 g/kg TT, DMSO và nước muối sinh lý 9‰. Thí nghiệm điều trị bệnh do *E. coli* trên vịt gồm 4 nghiệm thức: NTV1 (0,1 g cao Xuân Hoa/kg TT); NTV2 (0,2 g cao Xuân Hoa/kg TT); NT đối chứng 1 (DMSO); NT đối chứng 2 (0,2 g Coli-norgent/kg TT). Kết quả cho thấy cao lá Xuân Hoa có khả năng điều trị bệnh do *E. coli* gây ra trên gà và vịt. Trên gà, tỉ lệ khỏi bệnh ở NT1, NT2 và NT3 lần lượt là 84,44%, 91,11% và 88,89%, nghiệm thức colistin là 95,56%; trong khi số ngày khỏi bệnh trung bình ở NT2 ngắn hơn so điều trị bằng colistin (2,26 và 2,32 ngày). Trên vịt, sử dụng Coli-norgent (colistin + gentamicin) tỉ lệ khỏi bệnh 100%, cao Xuân Hoa ở liều 0,1 g và 0,2 g/kg TT có tỉ lệ khỏi bệnh lần lượt là 80% và 96,7% và số ngày khỏi bệnh trung bình ở NTV2 ngắn hơn so điều trị bằng Coli-norgent (2,17 và 2,27 ngày). Khảo sát bệnh tích vi thể cho thấy cao Xuân Hoa có khả năng bảo vệ gan, thận, lách, ruột tốt hơn so với colistin hay Coli-norgent. Như vậy sử dụng cao lá Xuân Hoa ở liều 0,2 g/kg TT cho kết quả tốt nhất và có thể thay thế thuốc kháng sinh colistin hay Coli-norgent trong điều trị bệnh do *E. coli* trên gà và vịt.

Từ khóa: *Cao Xuân Hoa, điều trị, Escherichia coli, gà, vịt.*

Người phản biện: GS.TS. Nguyễn Thị Kim Lan

Ngày nhận bài: 17/9/2018

Ngày thông qua phản biện: 17/10/2018

Ngày duyệt đăng: 24/10/2018